مروری بر کتاب
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۲۳، اسفند ۱۴۰۳، ۱۱۱۷-۱۱۱۶

مروری بر کتاب خودکشی و پیشگیری از خودکشی ازدیدگاه جهانی

A Review on the Book Suicide and Suicide Prevention from a Global Perspective

محسن رضائیان
Mohsen Rezaeian

کتاب خودکشی و پیشگیری از خودکشی از دیدگاه جهانی، برای اولین بار در سال ۲۰۲۰ میلادی، در ۱۳۰ صفحه و با قیمت ۳۲/۷۳ یورو، توسط انتشارات هاگریف (Hogrefe)، روانه بازار نشر گردید. سه ادیتور این کتاب یعنی پرفسور الا آرنسمن (Ella Arensman)، پرفسور دیه گو دیه لو (Diego De Leo) و پرفسور جین پیرکیز (Jane Pirkis)، از دانشمندان نام آشنا در حوزه پیشگیری از خودکشی هستند. آن‌ها کتاب را در نه فصل و به شرح زیر، سامان داده‌اند:

فصل اول که عنوان کتاب را یدک می‌کشد، به طرح موضوع بسیار مهم ضرورت تدوین راه‌کارهای ملی برای پیشگیری از خودکشی در تمام کشورهای جهان، به ویژه کشورهای با درآمد پایین و متوسط پرداخته است. در این فصل، ذکر شده است که بر اساس آمار موجود در سطح جهان، خودکشی دومین عامل مرگ در بین جوانان ۲۹-۱۵ ساله است. همچنین، اگر چه میزان خودکشی در کشورها با درآمد پایین و متوسط (۱۱/۲ درصد هزار نفر)، کمتر از همین میزان در کشورهای با درآمد بالا (۱۲/۷ در صد هزار نفر) می‌باشد، اما تعداد موارد خودکشی رخ داده در کشورهای با درآمد پایین و متوسط، بسیار بیشتر از همین تعداد در کشورهای با درآمد بالا است. این نکته، به این جهت رخ می‌دهد که نسبت بسیار بیشتری از جمعیت کره زمین در کشورهای با درآمد پایین و متوسط، زندگی می‌کنند.

پس از این فصل ابتدایی، شش فصل بعدی کتاب هر یک به ترتیب، به برنامه‌های پیشگیری از خودکشی در یکی از مناطق شش‌گانه سازمان جهانی بهداشت، اختصاص یافته است. بنابراین، فصل دوم، به منطقه اروپا، فصل سوم، به منطقه آسیای جنوب شرقی، فصل چهارم، به منطقه آمریکا، فصل پنجم به منطقه آفریقا، فصل ششم، به منطقه مدیترانه شرقی و فصل هفتم، به منطقه پاسیفیک غربی، اختصاص یافته است. نویسندگان هریک از این فصول نیز، از دانشمندان به نام در حوزه پیشگیری از خودکشی از همان منطقه مورد نظر می‌باشند. اینجانب افتخار آن را داشتم که با کمک پروفسور موسی مرادخان، فصل مربوط به منطقه مدیترانه شرقی را به رشته تحریر درآورم. در هر یک از این فصول شش‌گانه و بر اساس شواهد موجود، ابتدا آخرین داده‌های مربوط به خودکشی‌ها و سپس آخرین داده‌های مربوط به اقدام به خودکشی‌های به عمل آمده در هر منطقه، تشریح گردیده است. سپس، به برنامه‌های شاخص پیشگیری از خودکشی که در کشورهای موجود در هر منطقه در حال انجام است، اشاره شده است.

فصل هشتم کتاب نیز به برنامه‌های پیشگیری از خودکشی که مبتنی بر شواهد موجود بوده و در برگیرنده بهترین عملکرد می باشند، پرداخته است. بنای نگارش این فصل، شش مروری بر مرور (Six reviews of reviews) بوده که در فاصله سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵ میلادی، منتشر شده‌اند. نویسندگان این فصل

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.61186/jrums.23.12.1116]

نتیجه گرفته‌اند که بر اساس شواهد موجود، یک برنامه ملی مؤثر و کارای پیشگیری از خودکشی، نیازمند آن است که هم در سطح فردی، هم در سطح خانوادگی، هم در سطح جامعه و هم در سطح اجتماع، فعالیت نماید. این برنامه، باید همکاری و تعامل سازنده مابین محدوده وسیعی از سازمان‌های دولتی و سازمان‌های مردم نهاد را فراهم آورد. این برنامه ملی همچنین، باید مبتنی بر شواهد علمی باشد که نشان می‌دهند که کدام فعالیت‌ها، نقش قابل توجه‌تری در پیشگیری از خودکشی دارند. برای نمونه، شواهد موجود نشان می‌دهند که در مناطق گوناگون جهان، قطع دسترسی به وسایل کشنده، یک فعالیت کاملاً مؤثر در پیشگیری از خودکشی است. بالاخره، فصل نهم کتاب نیز به چشم اندازهای آینده اشاره می‌کند. در این فصل، ادیتورهای کتاب سعی می‌کنند تا راه‌کارهایی را بیان نمایند که می‌توانند در تدوین استراتژی‌های ملی پیشگیری از خودکشی، مؤثر واقع شوند. به عنوان نمونه، یکی از این راه‌کارها، هماهنگی و همکاری بین کشورهای موجود در یک منطقه با یک‌دیگر، برای ارتقاء برنامه‌های پیشگیری از خودکشی در آن منطقه است.

با توجه به اینکه کتاب حاضر بر اساس مرور گسترده شواهد موجود و توسط دانشمندان متخصص در امر پیشگیری از خودکشی به رشته تحریر درآمده است، مطالعه آن برای تمام افرادی که به نوعی در برنامه‌های پیشگیری از خودکشی سهیم هستند، نظیر: متخصصان سلامت روان، متخصصان علوم اجتماعی، روش شناسان و سیاستمداران، توصیه می شود.

ارجاع: رضائیان م. مروری بر کتاب خودکشی و پیشگیری از خودکشی ازدیدگاه جهانی. *مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان*، سال ۱۴۰۳، دوره ۲۳ شماره ۱۲، صفحات: ۱۱۱۷-۱۱۱۶.

Citation: Rezaeian M. A review on the book suicide and suicide Prevention from a Global perspective. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2025; 23 (12): 1116-17. [Farsi]

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-09-05]

[DOI: 10.61186/jrums.23.12.1116]

CCBY-NC.4.0 DEED